

FRANJO CICEK: VESELE ZGODBE IZ SLAVNIH PUKŠ

Raca na vodi in volitev pukšanskega župana

Če greš po cesti bolj na ono stran, boš na tej strani opazil imenitno vas, ki ji Pukšani pravijo Račja vas. Brihtni ljudje bivajo v tej vasi. Še celo Pukšani so si pri njih izposodili pamet. Račani ali Racarji so vedno židane volje in veseli, da jih je veselje gledati. Smeh je pri njih doma, jezo so oni dan pokopali in še celo smejali so se zraven.

»Raca na vodi,« so dejali, »kdo pa bi se jezil, če jeze več ni!« Raco na vodi, to so kaj radi imeli in je bila imenitna ta raca. Saj je imela po njej ime tudi njihova vas, kar je zelo lepo. Kako da ne? Potok so imeli, ribnik tudi in rac je plavalo sem ter tja, da jih še prešteti nisi mogel. Ni čuda, da si lahko vsak čas opazil kako raco na vodi. To so vedeli in znali tudi Račani ali Racarji, ki so bili židane volje in so imeli radi raco vedno pri sebi in na jeziku.

»Raca na vodi,« je rekel oni dan Žlabudarjev Lojzek, ko je pojedel skledo žgancev in pisker kislega zelja, »tako sem se nabasal, da mi bo počil želodec!«

Drugi dan ni dobil ničesar za pod zob, pa se je zadr:

»Raca na vodi, tako sem lačen, da še slin ne morem požirati!«

Repinčljev Tonček je gnal vole na semenj. Pa jih je hvalil mešetarjem:

»Raca na vodi, tako so lepi in debeli, da bi jih kar vikal!«

Štrukljeva Polona je kupila prašiča. Zaprla ga je v svinjak ter vzkliknila:

»Raca na vodi, zdaj pa le jej, nemarni pujs, da se zrediš kakor Kajfež!«

Bingljevega Janeza so potrdili k vojakom. Pa so rekali fantje na vasi:

»Raca na vodi, kaj bo ta grizlica? Saj ne bo ločil puške od metle!«

Je prišel Janez od vojakov nazaj in je pravil fantom:

»Raca na vodi, tako sem pokal, da je kar grmelo!«

Miha Pilatuž je ležal na smrt bolan. Okoli njega so se zbrali sosede. Tarnali so in vzdihovali:

»Raca na vodi, zdajle bo pozabil dihati!«

So se zmotili. Kajti se je pričel Pilatuž potiti in se je potil dva dni, nato je planil iz postelje ter se zadr:

»Raca na vodi, tako me je žehtalo, da sem se naučil plavati pod odejo!«

Da, taki so bili Račani ali Racarji, ki so imeli rac več ko preveč.

Je slišal o njih tudi Pukšan ata Žužamaža.

»Hentana reč,« si misli ata Žužamaža, »v Račji vasi imajo rac na kupe. Kaj ko bi prodali eno nam, ki nimamo nobene?«

Povedal je to misel možem in so stopili možje skupaj ter slovesno proglasili občinsko mlako za ribnik. Ato Žužamaža pa so poslali s cekarjem po raco v Račjo vas. Je Žužamaža srečno prinesel v cekarju mlado račko ter jo izpustil v ribnik.

»Holaj, Pukšani!« je zakričal ata Žužamaža, »zdaj pa imamo tudi mi raco na vodi!« So videli Pukšani, da je res, kar so slišali, pa so poskočili in so od veselja lasali drug drugega.

Tiste dni se je pripetila v Pukšah velika nesreča. Ponoči je župan ujel občinsko raco in si jo spekel. Ko jo je na skrivaj obiral, je imel smolo. Nemarna kost mu je obtičala v grlu in župan se je po vseh praviilih zadavil. Kaj so hoteli Pukšani? Pokopali so ga s kostjo vred in šli hitro volit novega župana. Volili pa so župana v Pukšah takole:

Najstarejši Pukšan Jurij Kampelj, po domače Lačenperger, je stopil na dva stola in v roke zgrabil metlo. Pukšani so mu zavezali oči in se nato postavili v vrsto. Drug za drugim so tekali skozi pod Kampeljcem in vsak se je moral zadreti:

»Lačenperger, kdo bo župan?«

Lačenperger je medtem vihtel metlo in skušal vsakega pritisniti nekam tja, kjer je hrbta konec. Kajti tisti, ki ga bo zadel, bo novi župan. So bili pukšanski možje brihtni. Vsak mu je smuknil kakor miš skozi noge in Lačenperger je udaril v prazno. Na vrsto je prišel tudi ata Žužamaža. Imel je precej široko glavo in za zlomka, ali se je hote ali nehote premalo sklonil, nič se ne ve, naenkrat mu sedi Kampelj na ramenih in ga prav po domače bije z metlo po hrbtu.

»Raca na vodi,« je kričal Kampelj, »tale koštrun, ki ga jezdim, bo župan in nihče drug!«

Ker ni bilo posebno določeno, koliko udarcev z metlo zadostuje za pravilno izvolitev, je kajpada imel Kampelj proste roke in je to nejasnost zakona temeljito izrabil. Klestil je z metlo po novem županu, da mu je od cele metle ostal le še držaj in so že od tega letele trske.

Žužamaža je dirjal s svojim jezdecem po vasi in ker ni vedel, kako bi se rešil podivjanega Kampeljca, se je z njim vred zakadil v ribnik.

»Raca na vodi,« so vpili Pukšani ter drveli skupaj, »tako je prav! Naj živi naš novi župan!«

Potegnili so oba za pete iz vode in ju postavili na sonce, da se posušita. Vse je bilo zopet v redu, kajti Pukšani so imeli novega župana.

